

Ajankohtaista Vauvamyönteisyyden kansallisessa kehittämissyöhmässä
21.3.2024

Suomen vauvamyönteisyyskouluttajien verkostopäivä, Metropolia, Helsinki

Sanna Nieminen, kättilö, th, TtM, väitöskirjatutkija, kehittämispäällikkö, THL

23.3.2024

Kansallinen imetyksen edistämisen seurantaryhmä 2007-2022

Taulukko 1. Kymmenen askelta onnistuneeseen imetykseen WHO 2018⁽¹⁰⁾ mukaisesti suomennettuna (käännösluonnos)

- Historia: Suomeen on perustettu THL:n toimesta Kansallinen imetyksen edistämisen seurantaryhmä vuonna 2007.
- Päätaavoite: edistää WHO:n vauvamyönteisyysohjelmaa, jolla turvataan, edistetään ja tuetaan imetystä.
- Useita toimintaohjelmakausia, viimeisin 2018-2022. Jäsenmäärä 10 henkilöä.
- Toimintaohjelmien tavoitteena edistää täysimetystä siten, että 80 % syntyneistä lapsista on täysimetettyjä 4-6 kk:n ikäisinä.
- Toiminnalla on tuettu Suomen synnytysairaaloitten vauvamyönteisyysohjelman mukaisia auditointeja ja sertifiointeja.

Vauvamyönteisyyden kansallinen kehittämisryhmä 2023-2025

Taulukko 1. Kymmenen askelta onnistuneeseen imetykseen WHO 2018⁽²⁰⁾ mukaisesti suomennettuna (käännösluonnos)

- Kehittämisryhmän työ WHO:n Vauvamyönteisysohjelman mukaisena imetyksen edistäjänä ja laadukkaan varhaisravitsemuksen tukijana jatkuu.
- Toiminta on laajentunut ja tapahtuu kansallisesti tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueiden asiantuntijoiden kanssa. Jäsenmäärä 50 henkilöä.
- Tehtävänä varmistaa alueellisesti yhdenvertainen ja vaikuttava tuki yhteistoiminta- ja hyvinvointialueiden vauvamyönteisysoiminnalle.
- Tukee alueita muodostamaan vauvamyönteisysohjelman mukaisen oman toimintaprosessin.
- Edistää alueellista vauvamyönteisysohjelman mukaista auditointien ja sertifiointien toteutumista.

Vauvamyönteisysohjelman kansallisia kehittäjiä on 50 henkilöä

Yhteistyöalueet

Pohjois-Suomen yhteistyöalue

- Kainuun hyvinvointialue
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Lapin hyvinvointialue
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (yliopistollinen sairaala)

Itä-Suomen yhteistyöalue

- Etelä-Savon hyvinvointialue
- Keski-Suomen hyvinvointialue
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
- Pohjois-Savon hyvinvointialue (yliopistollinen sairaala)

Sisä-Suomen yhteistyöalue

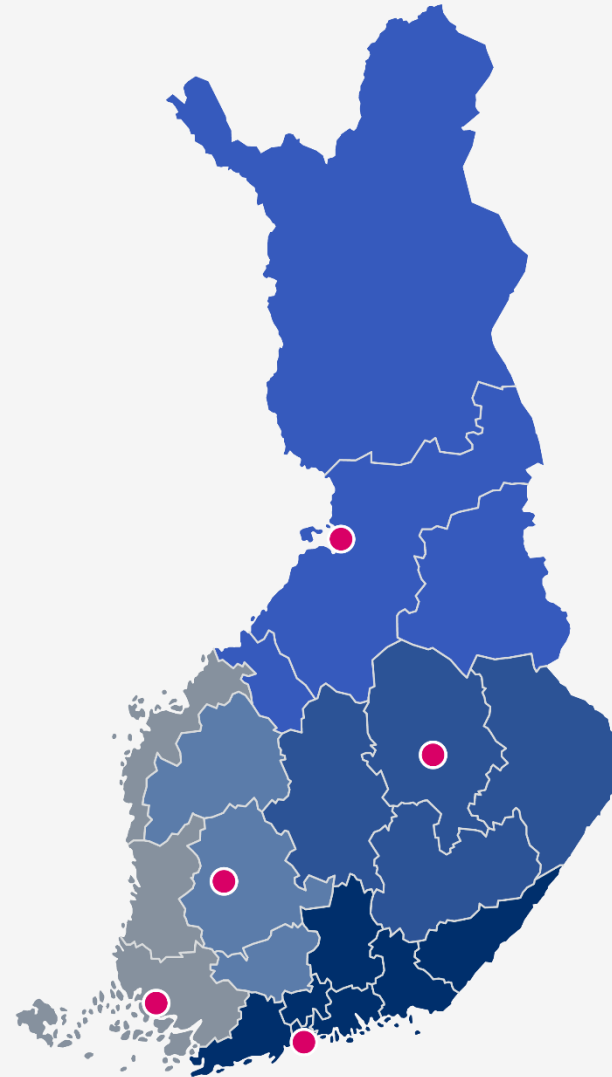
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Kanta-Hämeen hyvinvointialue
- Pirkanmaan hyvinvointialue (yliopistollinen sairaala)

Länsi-Suomen yhteistyöalue

- Pohjanmaan hyvinvointialue
- Satakunnan hyvinvointialue
- Varsinais-Suomen hyvinvointialue (yliopistollinen sairaala)

Etelä-Suomen yhteistyöalue

- Etelä-Karjalan hyvinvointialue
- Helsinki
- HUS (yliopistollinen sairaala)
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
- Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Kymenlaakson hyvinvointialue
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Kehittävät alueillaan yhdenmukaisia vauvamyönteisysohjelman toimintamalleja!

Imetyksen yleisyys Suomessa

- Imetyksen yleisyyttä on seurattu Imeväisruokintaselvitysten avulla vuodesta 1995 alkaen
- Suomen syntyneiden lasten rekisterin mukaan vuonna 2020 syntyneestä 46 481 lapsesta täysimetettyjä oli 34 % ja osittain imetettyjä 51 %
- Kolmen kuukauden ikäisistä lapsista täysimetettyjä oli 66 %
- FinLapset-kyselyyn vuonna 2020 vastanneista 4 kk:n ikäisten lasten äideistä 42 % täysimetti ja 33 % imetti osittain
- Imetyksen yleisyyteen vaikutti vauvan ikä ja äidin taustatekijät

Vauvamyönteisyyden kansallisen kehittämisryhmän toimintasuunnitelma

- Alueellisen tuen sisällöissä kiinnitetään erityistä huomiota erityisen tuen tarpeessa olevien vauvaperheiden tukemiseen.
- Edistetään auditointiprosesseissa olevien toimijoiden keskinäistä verkostoitumista, vertaiskehittämistä ja hyvien käytänteiden jakamista.
 - Esimerkkinä alueelliset vauvamyönteisyystyöryhmät
- Kehittämisryhmä seuraa ja tuottaa vauvamyönteisyysohjelman sisällön mukaista tilasto- ja tutkimustietoa sekä NEUKO-tietokantaan päivittyvää tietoa.

Työn tavoitteena ovat hyvinvoivat vauvat ja heidän perheensä!

Vauvamyönteisyysohjelman kansallisen kehittämisryhmän toimintasuunnitelma

Kehittämisryhmän käytännön tehtävät:

- koordinoi vauvamyönteisyysohjelman auditointeja, hyväksyy auditoinnit ja myöntää sertifikaatit
 - Synnytysyksiköt sekä vastasyntyneiden teho- ja valvontayksiköt
- tuottaa kuvaukset auditointiprosesseista (itsearviointi, ulkoinen auditointi, omaseuranta)
- päivittää auditointiprosesseihin liittyvät lomakkeet ja huolehtii materiaalien ajantasaisuudesta
- valmistelee ohjeistukset tilastoinnin toteuttamiseksi WHO:n ohjeen mukaan
- välittää tietoa vauvamyönteisyysohjelmaan liittyvistä koulutuksista
- seuraa vauvamyönteisyysohjelman edistymistä hyvinvointialueilla ja kansallisesti
- varmistaa alueellisesti yhdenvertaisen ja vaikuttavan tuen yhteistoiminta- ja hyvinvointialueiden vauvamyönteisyystoiminnalle

Synnytysyksikön auditointiprosessi

7. Kehittämisryhmä myöntää **Vauvamyönteisyys-sertifikaatin** auditointiryhmän lausunnon perusteella 3-5 vuodeksi kerrallaan. THL toimittaa sertifikaatin sähköisenä ja maapostissa. WHO:lle ja BFHI-verkostolle ilmoitetaan uudesta vauvamyönteisestä yksiköstä. STM antaa tiedot WHO:lle.

6. Auditointi suoritetaan. Auditointiryhmä laatii **kirjallisen raportin** auditoinnista ja lähettää sen THL:lle. Raportti käsitellään Vauvamyönteisyyden kansallisessa kehittämisryhmässä. Auditointi hyväksytään tai hylätään.

5. Auditoitava yksikkö toimittaa **kirjallisen aineiston** arvioitavaksi auditointiryhmän vastuuhenkilölle ja THL:lle noin kuukautta ennen auditointia. Auditointiryhmä ja THL tekee auditointia ennakoivan arvioinnin kirjallisen aineiston perusteella.

1. Yksikön **itsearviointi** osoittaa Vauvamyönteisyysohjelman kriteerien täyttyvän ja pyytää ulkoista auditointia THL:lta. (**auditointipyyntömake**)

Taulukko 1. Kymmenen askelta onnistuneeseen imetykseen WHO 2018[©] mukaisesti suomennettuna (käännösuunnos)

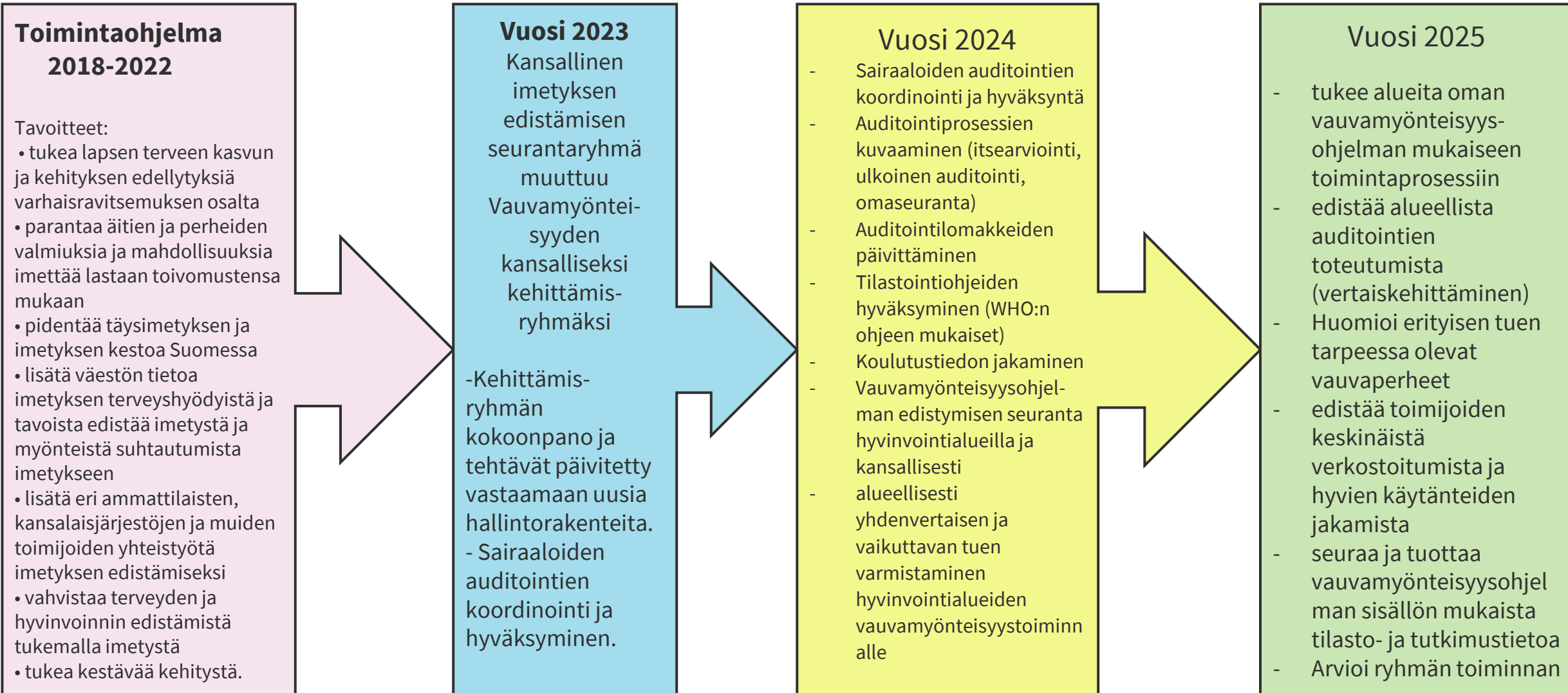
2. THL lähettää auditoitavalle yksikölle **perustietolomakkeen**, jonka tietojen perusteella määräytyvät **auditointiryhmän koko ja auditointiin varattava aika**.

- alle 2000 synnytystä/v. 2-3 auditoijaa 2 päivää sekä lääkäri 1 päivä
- yli 2000 synnytystä/v. 3-4 auditoijaa 3 päivää sekä lääkäri 1 päivä

3. Kansallinen kehittämisryhmä **nimeää auditointiryhmän**. Yksi ryhmän jäsenistä on **vastuuhenkilö (pj.) ja ainakin yksi on kehittämisryhmän jäsen**. Auditointiryhmä ehdottaa ajankohdan auditoitavalle yksikölle.

4. Auditoitava yksikkö vahvistaa **ajankohdan**. THL lähettää yksikölle **asiakaskyselypohjat, ohjeet** henkilöstön haastattelusta sekä johdon ja koordinaattoreiden tapaamisesta, auditointiryhmälle lähetettävästä **kirjallisesta aineistosta** (toimintasuunnitelmat, tilastointi, toteutuneet koulutukset tai koulutussuunnitelma, vauvamyönteisyysohjelman perehdytysuunnitelma).

5. Vauvamyönteisyyden kansallisen kehittämisryhmän toimintasuunnitelma 2023-2025

Vauvamyönteisyysohjelman sisällön kirkastaminen

Vauva- ja perhemyönteisyyden lisääminen Suomessa.

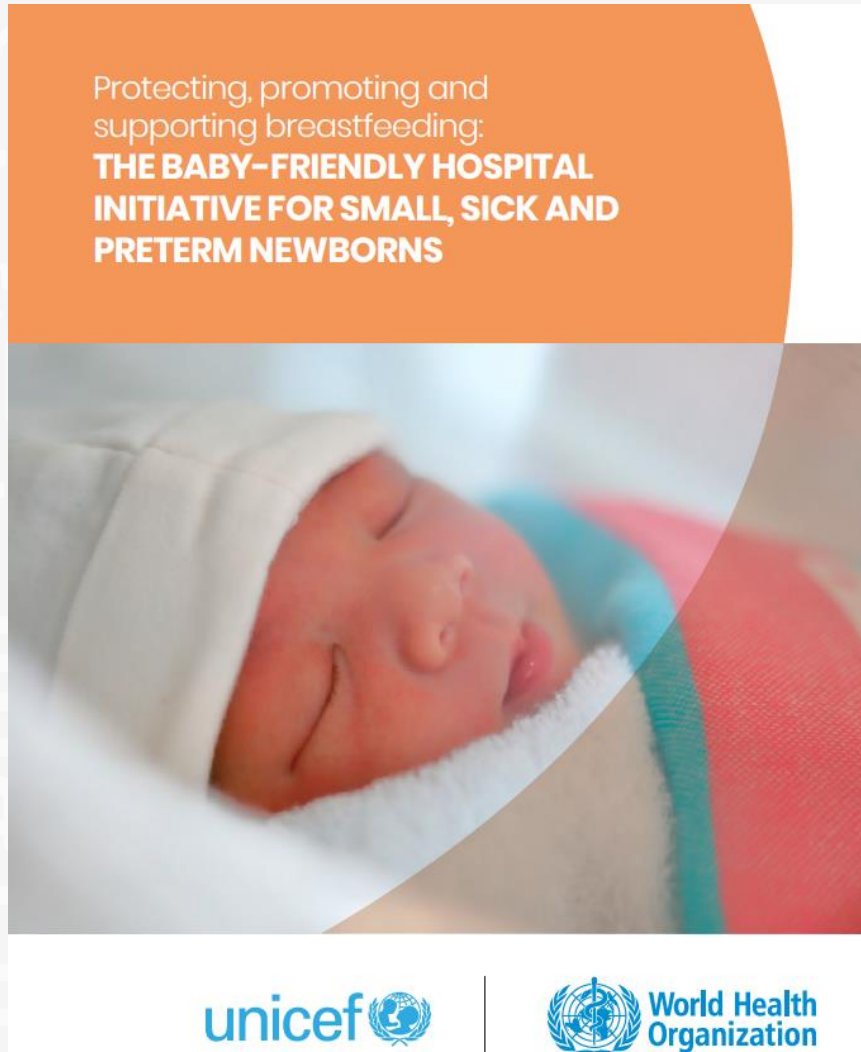
Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen.

Imetyksen turvaaminen, tukeminen ja edistäminen perheen yhteisenä asiana.

Kiintymyssuhteen muodostumisen varmistaminen.

NEO BFHI –materiaali suomennettuna

[The Baby-Friendly Hospital Initiative for small, sick and preterm newborns 2020](#)

BFHI tai NEO BFHI -sertifikaatin saaneet yksiköt

- Vammalan sairaala, auditointi 1999
- Salon aluesairaala, auditointi 2000?
- HUS Kätilöopisto, auditointi 2010 ja uudelleen auditointi 2015
- HUS Hyvinkään sairaala, Naistentautien ja synnytysten vastuualue, 2015
- HUS Jorvin sairaala, Naistentautien ja synnytysten vastuualue, 2018
- Vaasan keskussairaala, Synnytys- ja lapsivuodeosasto, 2018
- Keski-Suomen keskussairaala, Jyväskylä, 1995, Naistentautien ja synnytysten vastuualue, 2019
- Satasairaala, Pori, Lasten ja naistentautien sekä synnytysten vastuualue 2019
- HUS Lohjan sairaala, Naistentautien ja synnytysten vastuualue, 2021
- Tampereen yliopistosairaalan prenataali, synnytys- ja synnyttäneiden osastot, 2021
- Seinäjoen keskussairaala, Naistentautien ja synnytysten toimintayksikkö, uudelleen auditointi 2022 sekä vastasyntyneiden teho-osasto, 2022
- Kuopion yliopistollisen keskussairaalan vastasyntyneiden teho-osaston auditointi 3/2023
- Vaasan sairaalan synnytysyksikön uudelleen auditointi 12/2023

Pyydetyt auditoinnit ja koulutukset vuonna 2024

1. Auditoinnit vuonna 2024 :

- Satasairaala Pori, synnytysyksikön uudelleen auditointi sekä vastasyntyneiden teho- ja valvontayksikön auditointi 27.-28.2.2024
- Sairaala NOVA Jyväskylä, synnytysyksikön sekä vastasyntyneiden teho- ja valvontayksikön auditointi, 22-24.4.2024

2. Uusien auditointiryhmäläisten koulutus

- Uusia auditointijäseniä tulossa 4 henkilöä
- Koulutuksen ajankohta 5/2024
- Auditointitoimintaan toivotaan lisää lääkärijäseniä!

Lähitulevaisuuden suunnitelmat:

Vuoden 2024 kokoukset:

- Toukokuu: ke 15.5.2024 klo **12.30-15.30**
- työpajat, alueelliset suunnitelmat
 - Syyskuu: to 26.9.2024 klo 13.30-15.15
- vauvamyönteisyysohjelma terveydenhoitajien koulutuksessa
 - Marraskuu: to 21.11.2024 klo 13.30-15.15
-
- Vauvamyönteisyysohjelman ja kehittämissryhmän työhön liittyvien THL:n verkkosivujen päivittäminen 4/2024 (THL), kun auditointiprosessit ja tilastointi saatu valmiiksi
 - THL:n NEUKO-tietokanta (Duodecim)
 - THL:n [Lapset ja nuoret uutiskirje](#) tilattavissa!

Kiitos!

Sanna.nieminen@thl.fi

